

Kranten, radio, tv: allemaal doen ze verslag van politieke debatten. De online tool PoliMedia maakt gecombineerde analyse van deze berichtgeving mogelijk.
Erica Renckens

FOCUS

‘Een gebruiksvriendelijke en innovatieve manier om de media-berichtgeving van de debatten in de Tweede Kamer te onderzoeken.’ Zo beoordeelde de jury van de Linked-Up Challenge afgelopen najaar PoliMedia, een zoekmachine waarin de notulen van de Tweede Kamer zijn gekoppeld aan de radiobulletins van het ANP en het krantenarchief van de Koninklijke Bibliotheek (KB). Het samenwerkingsproject van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), TU Delft, VU Amsterdam en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid won daarmee de eerste prijs in de Europese wedstrijd voor onderwijstools die gebruikmaken van gekoppelde datasets.

Een web van data

PoliMedia maakt gebruik van semantische webtechnologieën om de links tussen de notulen, de kranten en de radiofragmenten te leggen. “Dit betekent dat politici, debatten, krantenartikelen en radiofragmenten allemaal als object worden opgeslagen, en met elkaar worden verbonden via links die hun onderlinge relatie beschrijven”, legt onderzoeker Max Kemman uit. Door collecties op deze manier met elkaar te verbinden, zoekt de gebruiker niet in afzonderlijke collecties met documenten, maar in een web van data. Deze manier van verbinden maakt

Fractievoorzitter Emile Roemer van de SP tijdens het debat over het begrotingsakkoord 2014 in de Tweede Kamer foto Peter Hilt / Hollandse Hoogte

Eerste prijs voor online tool met linked data

zowel kwalitatieve als kwantitatieve analyses mogelijk. “Je kunt bijvoorbeeld vragen welk debat het meest in de krant besproken werd of welke politicus het vaakst aan het woord is tijdens debatten”, aldus Kemman. “Daarnaast is het mogelijk om de informatie uit te breiden, bijvoorbeeld door de politici verder te koppelen aan biogra-

PoliMedia maakt media-analyse politiek debat mogelijk

fische gegevens van Wikipedia of Parlement.com. Hierdoor kunnen vragen worden gesteld aan informatie buiten PoliMedia. Is er bijvoorbeeld een verschil tussen de hoeveelheid verslaglegging over toespraken van Friese en Limburgse politici? Of is media-aandacht gerelateerd aan leeftijd van politici?”

Nieuwe collecties

“PoliMedia is in principe afgerond, maar we zien dat er veel aandacht en interesse voor is”, vertelt onderzoeker Martijn Kleppe. De notulen en de krantenartikelen in PoliMedia, dat is gefinancierd door CLARIN-NL, lopen tot 1995; de

ANP-bulletins slechts tot 1984. “Het zou mooi zijn als we in de toekomst kunnen uitbreiden. Niet alleen met nieuwe, vrij toegankelijke data, maar ook met nieuwe tools, zoals visualisaties.” Omdat de links die PoliMedia maakt tussen de debatten van de Tweede Kamer en de mediaberichten zijn vrijgegeven als Linked Open Data, kunnen ook andere onderzoekers voortbouwen op de relaties tussen politiek en media en zo nieuwe onderzoeksvragen beantwoorden. Via <http://data.polimedia.nl> kunnen ontwikkelaars nu al nieuwe applicaties bouwen op basis van de in PoliMedia verzamelde data. polimedia.nl

GELEZEN

Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden (BMGN). Speciaal Engelstalig themanummer 'Digital History'. Vol. 128, nr. 4 (2013). René van Horik

December 2013 verscheen het BMGN-themanummer 'Digital History' waarin het gebruik van digitale technieken bij historisch onderzoek centraal staat. Het overzichtartikel is van de hand van gastredacteur Gerben Zaagsma. Hij beschrijft de ontwikkeling van 'digital history' sinds de jaren zestig met de nadruk op de situatie in Nederland. Er is aandacht voor de rol van 'Historia en Informatica', de voorganger van E-data & Research. Zaagsma pleit voor een hybride visie op de Geschiedwetenschap waarbij traditionele onderzoekstechnieken gecombineerd worden met de mogelijkheden van informatietechnologie en digitale en gedigitaliseerde bronnen.

Afzonderlijke artikelen in het themanummer zijn gewijd aan drie onderwerpen: de digitalisering van archieven en de gevolgen hiervan voor historisch onderzoek, digitale historische analyse en (re)presentatie van historische kennis met behulp van informatietechnologie. Het themanummer eindigt met een debat tussen Rens Bod, hoogleraar Digital Humanities, en een aantal kritische collega's. Dit debat richt zich op de betekenis en waarde van het gebruik van digitale technieken in geesteswetenschappelijk onderzoek. Zoals gesteld in het voorwoord illustreren de bijdragen in het themanummer zowel de beloften als valkuilen van digitale geschiedenis en vormen zij een uitstekende beschrijving van de huidige stand van zaken.

bmgn-lchr.nl

COLUMN

Afhankelijk

Vroeger nam ik stapels boeken mee als ik op reis ging. Die zocht ik met veel zorg uit. Ze moesten niet alleen passen bij de reis, maar ook niet te veel wegen. Je wordt kritisch als je boeken moet dragen.

Tegenwoordig pak ik het anders aan. Ik neem veel meer boeken mee, dun en dik door elkaar, maar voor vertrek digitaliseer ik ze. Ik lees ze op mijn iPad.

Onlangs reisde ik vijf weken alleen door Birma, Laos en Cambodja. Als je alleen op reis bent is zo'n tablet extra belangrijk, merkte ik. Ik las er mijn boeken en kranten op, deed mijn mail, ik schreef een aantal stukken en af en toe nam ik er een foto mee. Daarmee behoorde mijn iPad tot de belangrijkste dingen die ik bij me had.

Ik baalde dan ook verschrikkelijk toen hij na twee weken, dus halverwege de reis, blokkeerde. 'iPad is geblokkeerd, verbind met iTunes' stond er op het begin-

scherm, dat verder zwart bleef. En wat ik ook probeerde, er was geen beweging meer in mijn iPad te krijgen.

Nou zijn er in Birma, Laos en Cambodja bij mijn weten geen officiële Apple-dealers, maar wel voldoende mensen die veel verstand hebben van Apple-producten. Van hen kreeg ik bij her-

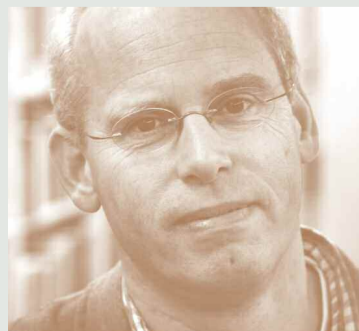

foto Leo van Velzen

haling te horen wat ik ook al op internet had gelezen, namelijk dat er twee manieren waren om mijn iPad ter plekke weer aan de praat te krijgen. Met een bepaalde toetscombinatie kon ik het apparaat resetten. Of ik moest mijn iPad aan een pc hangen nadat ik daar iTunes op had gedownload – en dan resetten.

In beide gevallen zou ik alles wat er op mijn iPad stond, kwijtraken. Dat wil zeggen, alles sinds mijn laatste kopie op iCloud. Dus: alles wat ik in twee weken had geschreven plus alle aantekeningen die ik de afgelopen weken in boeken en artikelen had gemaakt.

Derde oplossing: terug naar huis vliegen en mijn iPad daar aan mijn pc hangen, dan was het pro-

bleem zonder verlies aan data onmiddellijk verholpen. Thuis was veertien uur vliegen verder weg. Ik ben natuurlijk niet naar huis gevlogen en heb mijn reis afge maakt. Maar het was wel een enorme domper om niet meer bij mijn boeken en kranten te kunnen. Mail kan je nog wel bekijken in een internetcafé, hoewel ik dat niet ideaal vind.

Hoe dit probleem is ontstaan, heeft tot nu toe niemand mij goed kunnen uitleggen. Ik hoor dat dit maar zelden voorkomt.

Voor mij was het echter de tweede keer. Eerder dit jaar, bij een andere reis, raakte mijn iPad ook geblokkeerd, toen gelukkig slechts een paar dagen voor terugkomst.

Ik vond het confronterend om te merken hoe afhankelijk ik ben geworden van dergelijke mobiele apparaten. Even voelde ik me werkelijk ontredder. Ik ben er een paar dagen flink sacherijnig van geweest.

Inmiddels heb ik besloten om nooit meer met een iPad op reis te gaan. Althans, niet zolang die mijn persoonlijke iTunes – op mijn pc thuis – nodig heeft om eventuele problemen zonder data-verlies te verhelpen. Ik heb altijd al een hekel gehad aan iTunes, maar dit was voor mij de druppel. Tablets behoren in mijn ogen tot de beste uitvindingen van de afgelopen jaren, maar dan moeten ze wel écht mobiel zijn en niet afhankelijk van één bepaalde pc ergens op de wereld.

Ewoud Sanders

Taalhistoricus en journalist. Sanders is vaste medewerker van onder meer NRC Handelsblad en Onze Taal.